

25 МАРТ - БЛАГОВЕЩЕНИЕ

Курдж

Списание за социални права и интеграция • Година XXIX • Брой 3 • март • 2020 г. • Цена 0.50 лв

**ЧЕСТИТА БАБА МАРТА!
ЧЕСТИТА ПРОПЕТ!**

Акцент

3 - 4

ДОБРИТЕ ВЕСТИ ИДВАТ С КУРАЖ

5 - 13

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

14 - 24

АРТ СЕДЯНКА

25 - 39

**НЕКА ВСИЧКИ ЖЕНИ
ДА СИ ОСТАНАТ ВИНАТИ МОМИЧЕТА!**

ЗЛОБОДНЕВКА НА БРОЯ

**Момичета, момичета – сърнички,
очите мои Бог да ги извади!
Аз остарявам все по-неприлично,
а вие пък сте неприлично млади!**

Георги ДРАМБОЗОВ

ИЗДАНИЕ НА СЪЮЗА НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

Списанието е приемник на в. "Кураж"

София 1000, ул. "Христо Белчев" №8, тел. 981 56 38

udpb@abv.bg; kuraj@abv.bg

Главен редактор

Петя МИТЕВА

Печат БОБ И КО

Ръкописи и снимки не се връщат

Използва се илюстрацията и от интернет

ЕДИН ОТ ПЪРВИТЕ ПРАТНЬОРИ И ПРИЯТЕЛИ НА СИБ - КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ (КНСБ) ОТБЕЛЯЗА СВОЯТА 30-ГОДИШНИНА

И ТОВА СТАНА САМО ДВА МЕСЕЦА СЛЕД
30-ГОДИШНИНАТА НА СИБ - КОЕТО ГОВОРИ, ЧЕ
И ДВЕТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ИМАТ ЗАБЕЛЕЖИТЕЛНО
СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОГАТО СЕ РЕШАВАТ ТРУДНИ
ПРОБЛЕМИ, И КОГАТО СЕ ПРАЗНУВАТ ЮБИЛЕИ

Конфедерацията на независимите синдикати в България чества своята 30-годишнина, която беше отбелязана тържествено в зала 3 на Националния дворец на културата.

Президентът на КНСБ Пламен Димитров посочи, че където има синдикати и Колективни трудови договори, доходите са дори с 14 на сто по-високи и отново повтори, че покритието с Колективен трудов договор трябва да е поне 60 на сто, а не сегашните 30 на сто.

„Доходите в България могат да бъдат по-високи, ако това, което се произвежда, се разпределя по-справедливо“, коментира още Пламен Димитров.

**Гостите в зала 3 на НДК се наслаждаваха на красива
класическа музика до началото на тържеството**

► КОНФЕДЕРАЦИЯТА НА НЕЗАВИСИМИТЕ СИНДИКАТИ В БЪЛГАРИЯ (КНСБ) ОТБЕЛЯВА СВОЯТА 30-ГОДИШНИНА

Според него е възможен ръст на БВП(брутен вътрешен продукт) от над пет на сто през следващите години и ежегоден ръст на доходите с поне 12 на сто, като целта е през 2022 година минималната заплата, да стане 800 лева, а средната - 1800 лева. 1000 евро заплата е факторът, който ще върне много българи в родината, каза още той.

По темата за влизането на страна в ERM2, известен още като „чакалнята на еврозоната“, Димитров напомни единната позиция с работодателите за влизане в чакалнята при запазване на съотношението на фиксирания курс на лева към еврото.

Той коментира също, че е скептичен за правния ефект от проверката на приватизационните сделки,

възложена от главния прокурор. „Много срокове са минали, давностни срокове. Сега се говори за промяна на законите ретроактивно, така, че ако е имало престъпление, е трябвало да има наказание в съответния момент.

На тържеството присъстваха още президентът Румен Радев и премиерът Бойко Борисов, които си стиснаха ръцете на фона на създалото се тогава напрежение между тях.

На церемонията изказвания направиха президентът Румен Радев, премиерът Бойко Борисов и други.

**Ето как всички в залата
можеха да видят на видео-
стената гостите -
а те бяха Президент,
Премиер, Председател на
Народното събрание,
министри - бивши и насто-
ящи, депутати и членове на
КНСБ от цялата страна ■**

ПРАЗНИЧНО, ПРОЛЕТНО НАСТРОЕНИЕ...

РАЗГРАД

Елена ЕНЕВА

В месеца на виното и любовта членовете на Общинската организация на хората с увреждания - СИБ, под председателството на Иванка Петкова, отбелязаха двойния празник.

С чудесно настроение бяха зарязани лозниците в двора на клуба, поляти обилно с вино и помолени за плодородие с много песни, танци, обилна трапеза и българска музика.

По стар български обичай злите сили бяха прогонени чрез прекадяването в помещенията на Общинската организация.

След увертюрата в клуба празникът за пло-

дородие на лозите и любовта между хората продължи в заведение извън градския шум и суета. Разбира се, много танци, изненади, подаръци и скечове имаше за присъстващите, поднесени с много любов от председателката Иванка Петкова. Нека любовта и виното да ни дават верния път в избора на всички дела! ■

ЕЛХОВО

На 14.02.20 г. и ние от клуба на хората с увреждания - СИБ - Елхово по традиция отбелязахме Деня на лозаря. Празника откри председателят на клуба К. Кръстева. Най-възрастният лозар подряза лозата с пожеланието да се роди много грозде, да има много вино и да прелива от шарпанит. А ние да се събираме и да го пием само при хубави поводи. След това председателят ни запозна с традицията за празничното подрязване на лозето, останала още от древността. Имахме и състезание за най-добро домашно вино. Победителите получиха награди! Денят продължи с музика, песни и хора. Пожелахме си, да сме живи и здрави с наздраве! Наздраве и на вас, читателите на КУРАЖ!

Любомир КУЗЕВ

Традиционният празник на виното и любовта отбелязаха членовете на Сдружението на хората с увреждания „Венетица“ в Долна баня. Събрани в своя уютен клуб, присъстващите бяха посрещнати от председателката инж. Светла Стоименова, която след като ги поздрави с хубавите празници, припомни накратко и за тяхната история и отбелязването им в днешно време.

ДОЛНА БАНЯ

Извършен бе и традиционният ритуал по зарязването на лозето и поливането на лозовите пръчки с червено вино от домакини и гости.

Общо 15 бяха участниците в традиционния конкурс за най-добро домашно вино, а компетентното жури от трима специа-

листи - Райна Деянова и Маргарита Лазарова - техноложки във Винпром Долна баня и моя милост Любомир Кузев - журналист, имаха нелеката задача да определят най-добрите майстори за годината.

В крайна сметка след дългата декусация бяха отличени и наградени баш майсторките на домашно бяло и червено вино.

Първото място бе за барманката на клуба Елена Кошева, второто място журито отреди на Гергана Миланова и третото си поделиха Веска Фърчова и Цветанка Груева. Специалната награда пък отиде при Адриана Благоева. Всички наградени и всички участници получиха специални грамоти и предметни награди от ръководството на сдружението и лично от председателката инж. Светла Стоименова.

От Винпром Долна баня всеки от присъстващите на тържеството получи по една бутилка от собственото им производство, а пък по една валентинка с бонбона - от децата от Центъра за обществена подкрепа с ръководител Цветанка Сестримска.

Празничният следобед бе изпъстрен с рецитация на любими любовни стихове, както и песни за виното и любовта и, разбира се, с много наздравници и пожелания за здраве и дълголетие.

Да сподели празника на членовете на Сдружението на хората с увреждания "Венетица" бе дошла и председателката на общинския съвет в Долна баня Лиляна Драганова, която след като поздрави всички присъстващи, направи и скромнен подарък за клуба. Сред празнуващите бе и заместник директорката на Средното училище "Неофит Рилски" Адриана Благоева. ■

ПЛОВДИВ

Мартеници, изработени ръчно от хора с увреждания, ще се продават на специален щанд пред сградата на община Пловдив.

„Всичко правим на ръка. Хората от социалното предприятие показват завидни умения и стават все по-добри в изработката на всяко изделие. „Освен керамични и зделия, те могат да шият и различни домакински консумативи – торбички, покривки и др.

Надя ЕРЕМИЕВА

ПЛОВДИВ

– разказа Ванина Костадинова, директор на социалното предприятие. То е създадено преди няколко години за хора с увреждания с решение на Общинския съвет.

Този път майсторите от предприятието залагат на традиционната българска шевица, вплетена в мартениците като уникално и изящно бижу.

БЛАГОДАРНОСТ

На 5 февруари имах рожден ден. За мен беше огромен празник, тъй като децата ми бяха около мен. От сърце благодаря на моите деца и внучета за милите пожелания, за хубавите подаръци и приказно подготвен и поднесен с желание и любов към мен празник!

Благодаря на роднини и приятели, които ме уважиха с поздрави и присъствието си!

С много обич Таня Стринска - Долна баня

КЮСТЕНДИЛ

Виолета АТАНАСОВА

НА РОЖДЕН ДЕН В ДПЛФУ “ИЛЪО ВОЙВОДА”

Когато бях дете, живеехме в Кюстендил в махалата, на чието място години по-късно построиха квартал “Запад”. Като ме прибираще мама от детската градина, минавахме покрай черквата “Свети Мина”. Беше някак тайнствено това място за мен - не толкова заради

полутъмния храм, в който ме водеше баба на Великден и на други празници, а заради дългата сграда в двора, чиито прозорци гледаха към улицата. По тези прозорци все стояха някакви странни хора, които се усмихваха беззащитно и кротко и които бяха някак различни. Тази сграда наричаха “приюта”, там бяха подслонени бедни

▶ възрастни, които очевидно и не бяха съвсем добре. По-късно тази сграда бе съборена, странните хора изчезнаха някъде, ние сменихме квартала, а междувременно аз пораснах. След много време, когато вече работех в медиите, открих мястото на края на града, по-скоро извън него, което хората наричаха Страческият дом. Там Общината беше построила нова сграда, която вече не беше "приют", а дом за инвалиди, за хора с увреждания, както сега казваме.

Та този дом - като всеки човек, си има самоличност, биография и всяка година си празнува рождения ден. Изминали са вече 49 години от откриването му - на тази възраст хората са зрели, решили са си основните проблеми, наясно са със себе си и правят разумни реалистични

планове за своето бъдеще. Получих покана за 49-я рожден ден на този дом, в който живеят мили на сърцето ми хора, при които ходя не само на празник. Дом като самия живот - в него непрекъснато идват хора - да го припознаят и почувстват като свой, отиват си хора от него и

отново идват други...Видях непознати лица, видят стари приятели...Опитах се да почувствам със сърцето си празника, постарях се...Имаше мили неща в него - топли думи, весели песни, торта с фойерверки, подаръци, цветя...Пяха и гостите, и потребителите /ужасна дума!/, и най-ентузиазираният от персонала. И аз като Дани Тодорова, (която също беше поканена на празника и която тук всички искрено обичат, защото, освен че идва да чете на хората книги, е и светъл приятел), получих красиво цвете, на което много се зарадвах. Мартин, въоръжил се с маска срещу рисковете от грип, с професионална съсредоточеност снимаше неуморно. Достолепната Вера Милева, която скоро ще стане на 92 и която духна свещичките на празничната торта, Сълзица, Илианка, Слави, Надето, Нинка, Галя, прекрасната елегантна Юлиана, малкия Иван и големия Иван - ... - с всички се видях и преди, и след празника. Ами не е лесно, защо да се заблуждаваме! Да му се не види и животът! Но какво да

▶ НА РОЖДЕН ДЕН ...

е прави...Ако все пак нещо е в състояние да ни спасява и в такъв дом, и в нашия собствен, това е само любовта! Не служебната, не любовта и грижата по учебник, не за показ, не за снимки, а истинската, човешката, персоналната, която предизвиква не само усмивки и радости, но и страдание. Защото е съпричастна. Да, този дом, който вече е на 49 години, няма ама нищо общо с онзи приют в двора на черквата "Свети Мина", нещата са така променени! Но все пак винаги остава нещо, което си е все същото. И заради което любимият ми писател Калин Терзийски даде на една от книгите си болезненото заглавие "Има ли кой да ви обича?". Така ми се иска да има кой, мили мои, все пак да има! Все някой... Въпреки. Благодаря за поканата да споделя с вас празника на вашия дом. И за красивото цвете благодаря! И се гответе за юбилейната 50-годишнина. Всички ви искам да сте на нея! Снимки Мартин..... ■

Членовете на ДИ "Надежда -2" София с председател Гинка Митова положиха цветя на Паметника на Васил Левски по случай 147 г. от гибелта му. Левски ...Това е той - най- големият син на България !

СОФИЯ - ДИ «НАДЕЖДА»

- **Втори няма за нас !** Още не сме оценили неговото титанично измерение! Толкова вяра, честност и себеотдайност, с ясна визия за борба и тактика, с отдаване безкористно на Отечеството и огромен по мащаби замисъл за освобождениена България! Издава се смъртната присъда, защото не е свел глава.... Почивай в мир, Дяконе! Паметта ти ще я почитаме винаги! ■

ЕЛХОВО

Георги ПОПОВ

На 20 февруари 2020 година членовете на клуба на хората с увреждания град Елхово бяха посетени от кардиоложката доктор Едрева. Тя изнесе здравна беседа за някой сърдечни заболявания като .. исхемия, инсулт инфаркт и други и всичко беше нагледно и показано като презентация на компютъра. Доктор Едрева даде много съвети как да се предпазим, какво да правим в първия момент и други медицински препоръки. Имаше много въпроси , на които лекарката отговори. Членовете на клуба на хората с увреждания Елхово останаха много доволни от изнесената здравна беседа. ■

Радка ЗАТЕВА

ТВЪРДИЦА

По случай първи март по традиция членовете от клуба на хората с увреждания „Вяра, Надежда и Любов“ посетиха ДПЛУИ и ДПЛПР - Социален дом гр.Твърдица, горен район. Потребителите заедно със своите групови отговорници, Радка Койчева, Иван Стайков, Андрей Петков и старшата сестра Радка Събева очакваха гостите в дневната. Те бяха посрещнати още на входа от трудотерапевтите

Пенка Куцева и Таня Денчева. Изведнъж погледите на всички бяха отправени към вратата откъдето влезе баба Марта – Минка Жабова с красива народна носия и подходящо украсена кошница пълна с мартеници. Тя накратко им разказа историята на мартеницата. Първи март е приет като начало на пролетта. Посреща се с голяма радост. Мартениците се изработват от усукан червено-бял конец. Бялото в мартеницата е символ на чистота, невинност и радост, а червеното олицетворява жизнеността и здравето. Мартеницата се закичва за здраве и да пази от злини. Потребителите с желание и готовност си подаваха ръцете, за да им бъдат завързани мартениците, а някои дори подаваха и двете. После те бяха почерпани от гостите. Потребителите също завързаха на гостите, изработени от тях. После гостите посетиха едно от защитените жилища. Там трудотерапевта Пенка Куцеваучи потребителите по

ТВЪРДИЦА

готварство и кулинария. Учителят Петър Трухчев ги подготвя за различни тържества, които се провеждат в дома. В друга къщичка под ръководството на трудотерапевта Таня Денчева рисуват, играят шах, разглеждат списания, общуват помежду си.

Гостите бяха поканени в барчето, където ги очакваше почерпка и кафе. Поговориха си с трудотерапевтите, които споделиха за трудностите и радостите при работа с домуващите. На раздяла си пожелаха отново да срещнат. ■

СЕПТЕМВРИ

Здравейте, бихме искали да споделим с Вас вълнуващото традиционно пътуване за 3-ти март с Родопската теснолинейката. Част от членовете на клуб на инвалидите „Вяра,, гр. Септември с р-л Гена Гочева взеха участие в това изключително събитие. В 8.35 мин. Влаковата композиция с рекордните 11 вагона потегли по своя маршрут. С много песни и настроение

- в 12.30 пристигнахме на гара Якоруда и в тържествено шествие придружено с камбанен звън се отправихме към площада. Там с богата програма, много песни и кръшни хора продължи празничното настроение. В 16.10 м. Влакчето потегли обратно по своя маршрут за гара Септември. Сърдечно благодарихме на организаторите за това незабравимо преживяване, което ни донесе много радост и удовлетворение. ■

Ангел НИКОЛОВ

ИСПЕРИХ

В препълнения читалищен салон в Исперих се проведе тържествен концерт, посветен на 3 – ти март - Националния празник на България. Кметът на Исперих Белгин Шукри на присъстващи над 500 исперихчани подари Национални знаменца – подарък от ръководството на Община Исперих. Той приветства своите съграждани с празника, като изтъкна, че на 3 март България възкръсна за нов живот. Изпълнена бе литературна композиция „Да бъде България“. В програмата, която донесе духовна наслада за зрителите участваха съставите на вокална група „Теменуга“, балет на формация „Форте“, детски танцов състав „Исперихче“, съставът за популярни руски песни, танцьори от школата за хип-хоп танци, деца от детските градини. Мнозина от зрителите развяваха знаменцата по време на песните. ■

УВАЖАЕМИ Г-Н КОЦЕВ,

Искаме да изразим удовлетворение и радост от работата на ОО на СИБ - Дупница. В лицето на председателката Николина Спасова (на снимката) хората
■ имат не само разбиране и толерант а но отношение, но и човек, който разбира техните проблеми и се старее да ги разрешава. Социалните контакти и връзките с другите организации също

са от значение за нашата работа. А броят на членовете в организацията расте. Това показва, че при нас се работни от сърце и резултатите са видими.

Всяка крачка напред е значима и ни показва, че нямаме право да спираме и независимо от всички трудности, трябва да варвим напред и нагоре. Заедно!

От дългогодишните членове на СИБ

Христо Димитров, Красимир Методиев, Дафина Демиревска, Славчо Славов. ■

МИНИСТЪР САЧЕВА ПОСЕТИ СТРОЕЖА НА СОЦИАЛНА УСЛУГА ЗА ДЕЦА КЪМ ПРАВОСЛАВНИЯ ХРАМ В ГОРНА МАЛИНА

Министърът на труда и социалната политика Деница Сачева се запозна с напредъка на изграждането на първия в България църковен Център за социална рехабилитация и интеграция, който се намира в община Горна Малина, област София. Социалната услуга, която ще оказва подкрепа на над 30 деца с увреждания и техните семейства, ще бъде построена в двора на православния храм „Успение Богородично“

„Центърът ще предлага психологическа подкрепа, кинезитерапия, трудотерапия, ортопедични грижи. От тях ще могат да се възползват деца, които имат специални образователни потребности и деца с увреждания. Техните родители ще могат да получават необходимата психологическа подкрепа и консултация за различни видове социално подпомагане и социални услуги, които предлага държавата и общината“, каза министър Сачева.

Тя подчерта, че реализирането на този проект ясно показва, че църквата има своята социална роля и предоставя социални услуги. „Българската православна църква през годините е свързана с просвещението, но и със социалната си роля и социална мисия. Църквата помага за това хората да са повече будни и по-малко бедни. Надявам се чрез този център да имаме възможност да покажем именно това както и да имаме възможност да изграждаме и други социални услуги заедно с представители на Българската православна църква“, каза министър Сачева.

Строежът на бъдещия център, който ще отвори врати през есента на тази година, се финансира от Държавен фонд „Земеделие“. Издръжката на социалните услуги, които той ще предлага, ще се заплащат от бюджета на Министерството на труда и социалната политика.

Отец Серафим Янев благодари на министър Сачева за

- подкрепата за създаването на социалната услуга. Той добави, че първоначално се планира тя да оказва подкрепа на 30 деца с увреждания, а впоследствие капацитетът ѝ да се разшири.

По-рано през деня министър Сачева беше гост празничната Света литургия в чест на Св. Преподобни Серафим Саровски Чудотворец, отслужена в храма „Успение Богородица“ от Негово преосвещенство Българският патриарх Неофит.

Заедно с кмета на Горна Малина Ангел Жиланов министър Сачева посети и действащия от началото 2019 г. Център за социална рехабилитация и интеграция в общината, който оказва подкрепа на около 100 деца и възрастни с увреждания. ■

ДЕНИЦА САЧЕВА: МТСП ЩЕ РАЗРАБОТИ СТРАТЕГИЯ ЗА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В СОЦИАЛНИЯ СЕКТОР

„Необходимо е да се повиши професионалното образование в тази сфера, тъй като кандидатите за свързаните с нея специалности в последните години е намалял два пъти“. Това каза министърът на труда и социалната политика Деница Сачева на работна среща с представители на общините и на специализирани институции за пълнолетни лица с деменция.“

Тя подчерта, че ще настоява за увеличение на заплатите на социалните работници. В България има 1356 социални услуги и обмяната на опит и добри практики между тях е много важна. В същото време общините трябва да засилят контролните си функции, посочи министърът. „Социалният сектор ще бъде сред най-бързо развиващите се в целия Европейски съюз. За последните 5 години ангажирани в социални дейности са над 10 млн. души. Трябва да покажем, че това е професия, свързана преди всичко с човеколюбие“, каза още Деница Сачева.

По време на срещата беше представен проект за дългосрочна грижа за възрастни и хора с увреждания, който се реализира по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“. Основната цел на проекта е подготовката за извеждане на хора с психични разстройства и умствена изостаналост от 10 специализирани институции, които предстои да бъдат закрити. Ще бъдат направени индивидуални оценки на потребностите на всички потребители на институциите. Партньори по проекта са единадесетте държавни психиатрични болници в страната. Очаква се той да продължи до края на 2022 г. ■

Прочетено в пловдивския вестник МАРИЦА

ВКАРВАТ В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ СПЕЦИАЛИСТ ЗА ДЕЦАТА СЪС СОП

**ОБЩИНАТА ЩЕ ФИНАНСИРА РАЗКРИВАНЕ НА НОВИ
ЩАТОВЕ ЗА СПЕЦИАЛИСТИ, КИТО ДА РАБОЯТ С ДЕЦА
СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ (СОП)
В ПЛОВДИВСКИТЕ ЗАБАВАЧАКИ**

По думите на зам.кмета със социален ресор Анекти Тимчев местната власт предвижда средства за това перо да бъдат заложили в бюджета за 2021 г. Тази година експертите ще изготвят анализ в кои забавачки е необходимо да бъдат назначени такива специалисти.

В момента във всяка група има по един начален педагог и един помощник-възпитател. При необходимост общината реорганизира т.н. политика на ресурсните възпитатели. „Знае се къде има деца със СОП и един или два пъти в седмицата за по няколко часа там отива специалист, който работи с учителите. Съветва ги как да постъпват, какви занимания да има. Това обаче не е достатъчно, защото броят на децата със СОП се увеличава, а ние не можем и не трябва да ги изолираме, обясни Анекти Тимчев.

В момента с различните деца се занимават щатните учители и помощник-възпитатели. ...”Засега ние ще започнем с екип професионалисти от БЧК. Там има набор от доброволци, психиатри, психолози и лекари, които са готови да работят с децата.” – допълни Тимчев. Предвижда се и създаване на една по-близка връзка между местната администрация и хлапетата със СОП и техните родители.

Освен това общината обмисля и назначаване на социален работник в училищата, в които има такава нужда. Причината е зачестяването на случаи на агресия в школата, както и фактът, че психолозите в училищата не могат да се преборят сами с проблема. „Иска ни се социалните работници, които ще намерим, да са млади хора, за да са по-близко до мисленето на учениците” каза Тимчев. Те ще влизат в часовете на класния ръководител. ■

МТСП отпуска до 8000 лева за преустройство на автомобил за хора с увреждания

До 8 000 лева за финансиране на проекти за преустройство на лек автомобил за хора с трайни увреждания ще отпуска Министерството на труда и социалната политика по линия на Националната програма за достъпна жилищна среда и лична мобилност. Набирането на проектни предложения по двата компонента на програмата е започнал и ще приключи на 12 май.

Стойността на всяко проектно предложение по компонент „Лична мобилност“ ще се определя въз основа на документи, които съдържат техническите и финансовите параметри за необходимото изменение на конструкцията на автомобила. Кандидатите, които към момента нямат придобита правоспособност за управление на МПС, ще получат и финансиране за курс за шофьорска книжка. Право да кандидатстват по програмата имат хора с трайни увреждания с доказан с решение на органите на медицинската експертиза дефицит на долни и/или горни крайници, които имат

документ, че са физически годни да бъдат шофьори, а изменението в конструкцията на превозното средство е допустимо, доказано със становище от техническа служба.

По първия компонент ще се даде възможност на кандидатите да направят жилищната си среда достъпна за хора с увреждания. По него ще се отпускат между 10 000 и 100 000 лева, предвидени за строително-монтажни работи, които целят изграждането на рампи, подземни платформи и асансьори. По компонент „Достъпна жилищна среда“ могат да кандидатстват собствениците на индивидуални жилищни сгради, които са с трайно увреждане, придвижват се с инвалидна количка или в чието семейство има такова лице. Проектни предложения могат да подават и сдружения на собствениците в етажната собственост в жилищни сгради, в които има човек с трайно увреждане, който се придвижва с инвалидна количка или в чието семейство има такова лице. ■

ФОНД „СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА“ ЩЕ ФИНАНСИРА ПРОЕКТИ ЗА МОДЕРНИЗИРАНЕ НА СОЦИАЛНИ УСЛУГИ С 1,45 МЛН. ЛВ.

Фонд „Социална закрила“ (ФСЗ) към Министерството на труда и социалната политика) набира проектни предложения за модернизация и подобряване на материалната база на социални услуги и в подкрепа на социални предприятия, които ще се финансират през 2020 г.

Проектите ще се финансират в две направления:

ФОНД „СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА“ НА МТСП...

По Компонент 1 ще се осигуряват средства за закупуване на оборудване и/или обзавеждане или за строително-монтажни/ремонтни дейности на материалната база на социални услуги. Общият финансов ресурс за всички проекти по това направление е до 1 450 000 лв. Допустими кандидати са доставчици на социални услуги, в това число и общини. Крайният срок за кандидатстване е до 17:30 ч. на 31.03.2020 г. Всяко проектно предложение за оборудване и/или обзавеждане се финансира от ФСЗ с до 36 000 лв. с ДДС и най-малко 10% от общия бюджет за проектното предложение е съфинансиране от кандидата. Проектните предложения за строително-ремонтни/монтажни работи се финансират от ФСЗ с до 50 000 лв. с ДДС. Съфинансирането от кандидата е най-малко 10% от общия бюджет за проектното предложение.

Компонент 2 е насочен към подкрепата на социални предприятия при изграждане на партньорства, обмяна на опит и популяризиране на добри практики. Допустими кандидати са социални предприятия, вписани в Регистъра на социалните предприятия по Закона за предприятията на социалната и солидарна икономика. Общ финансов ресурс за всички проекти по Компонент 2 е до 50 000 лв. Всяко проектно предложение се финансира от ФСЗ със средства до 10 000 лв. с ДДС. Съфинансирането от кандидата е най-малко 10% от общия бюджет за проектното предложение. Крайният срок за кандидатстване е до 17:30 ч. на 30.04.2020 г.

След оценяване и класиране проектните предложения с най-висока обща оценка ще бъдат предложени на УС на ФСЗ за одобряване на финансиране. УС ще извърши одобряване с решение, което ще се оповести на интернет страницата на ФСЗ, а всички одобрени кандидати ще бъдат известени за подписване на договор с ФСЗ. Обявлението и всички приложения към него са публикувани на интернет страницата на Фонд „Социална закрила“:

<https://www.mlsp.government.bg> ■

„Все повече работодатели търсят да наемат хора с увреждания и това се превръща в благоприятна тенденция“, заяви министърът на труда и социалната политика Деница Сачева на среща с представители на Националния съвет на хора с увреждания. По думите ѝ тази група е една от трите, които трябва да бъдат активизирани на пазара на труда. Другите две са младежите до 29г., които нито учат, нито работят, и младите пенсионери. „Отворени сме за диалог по какъв начин можем да активизираме регистрацията на хората с увреждания в бюрата по труда“, посочи министърът.

РЕХАБИЛИТАТОРИТЕ НАПРАВИХА ЧУДО!

Жельо КАКАРАШЕВ

Нашият дом – нека го наречем с популярното му име „Домът на инвалида“ Стара Загора. Дом е, защото тук се чувстваме като у дома си и то най-вече благодарение на служителите които с желание и любов работят тук. Те се грижат както за физическото ни оцеляване, така също и за комфорта на душите ни.

Дългогодишен Директор на Дома е уважаваната и обичана от всички Д-р Надя Трендафилова. Тя е лъчезарен човек и прекрасен ръководител. Работещите в Дома оказват помощ на всеки потребител - както в Дома, така и извън него. Когато желаем да присъстваме на някое събитие, на нас ни се осигуряват специализиран транспорт и служители, които подпомагат придвижването ни.

Нашият мъдър народ е казал „Стадо без мърша – не може“. И при нас съществуват потребители, които злоупотребяват със свободата която им се дава тук. Има и такива, които си позволяват да нарушават правилата за живот в Дома. Срещат се и „мърморковци“ на които все нещо не им харесва и все от нещо не са доволни. И сякаш те забравят най-важното : да се усмихнат и да мислят позитивно. Иначе човек като се напъне да търси „ку-

сури“ ще ги намери навсякъде, във всичко и у всеки. Въпреки мрънкането, че все нещо не е по техен вкус, дори „уж недоволните“ не търсят друго място за живеене – значи и те не са чак толкова прости, та да избягат от добрите условия и грижи в Дома. Не им се нала-

На снимката от ляво на дясно : потребител Минчо Гъочев, рехабилитатор Ролан Гулбис, рехабилитатор Маргарита Димитрова, потребител Жельо Какарашев, потребител Иван Донеv, старши рехабилитатор Огнян Мишев и потребител Йовка Малкочева

► РЕХАБИЛИТАТОРИТЕ НАПРАВИХА ЧУДО!

га да търсят „спасение“ в недружелюбната обществена среда, както и да се „борят“ с проблемната за тях градска инфраструктура. Могат да попаднат и в някой „хоспис“, където обичайно хората се залежават и обездвижват. Причина за това е, че в повечето хосписи не се провежда рехабилитация.

В нашия Дом наред с общите грижи, като осигуряване на подслон, храна, топлина, тоалет се работи и по раздвижването ни. Целта на тази рехабилитация е потребителите да могат отново да се обслужват самостоятелно и да водят що-годе пълноценен живот. Това се постига най-вече чрез системно полаганите усилия от страна на рехабилитаторите към всеки един потребител. Нашият Дом разполага със специализирано отделение по рехабилитация, което ние посещаваме редовно. Оборудвано е с всякакви уреди и апарати за физикална терапия и рехабилитация. Трудът на рехабилитаторите, в съчетание с нашата воля за живот, неминуемо водят до добрите резултати. Постигнатите успехи радват както нас, така и нашите лечители.

Необходимите процедури и курсове от упражнения се назначават от Д-р Симона Цветкова, която е специалист по физикална и рехабилитационна медицина. Когато някой от нас си даде повече зор при изпълнение на лечебната физкултура и му се вдигне кръвното налягане на помощ му идват Д-р Катя Петкова и медицинските сестри, които работят в Дома. За да успее да прохода съм изключително благодарен на старши рехабилитатор Огнян Мишев, както и на рехабилитаторите Маргарита Димитрова, Ролан Гулбис и Мирослав Савов. Първоначално, още при постъпването ми в Дома, с моята рехабилитация се заехвана г-жа Маргарита Димитрова. Тя ми вдъхна кураж и увереност, че не всичко е загубено и че отново ще мога да ходя. Приложи индивидуален подход към мен, имайки предвид моите тежки заболявания и напредналата ми възраст. Успя да ме мотивира и да спечели доверието ми. Помогна ми да осъзная, че за да ми

Тук ме виждате усмихнат сред студентите Елена Стоянова /от дясно/ и Стоян Стоев /от ляво/ след успешно проведена рехабилитация.

- помогне Бог и аз самият трябва да си помогна като изпълнявам стриктно и точно всичко което ми каже. Целият рехабилитационен екип на Дома ме прие със сърце и със своите знания, умения и опит ме оправиха, вдигнаха ме на крака. Чувствам се добре и ще продължа да правя процедурите и упражненията до пълното ми възстановяване.

Грижи и помощ получаваме не само от служителите на Дома, но и от студентите, които са избрали да следват специалност „Рехабилитация“ в Медицинския колеж към „Тракийски университет“ Стара Загора. Те провеждат учебните си практики в Дома и работят с нас. Още от първи курс с много желание и с истинска любов те усвояват тази високохуманна и общественно-полезна професия. Под ръководството на своите асистенти и на рехабилитаторите в Дома те упражняват кинезитерапия, масажи и физиотерапия. Подготвят се качествени кадри и дано след дипломирането си тези млади хора останат да работят в България!

В процеса на работа съдбата ме срещна със студентите по рехабилитация Елена Стоянова, която е от Стара Загора и със Стоян Стоев, който е от село Ветрен, Старозагорско. Лично се убедих, че тези млади хора с огромно желание усвояват тънкостите на професията. Теоретичната им подготовка е на много високо ниво и още от първи курс съумяват да прилагат получените знания в практическата работа с нас.

Време е да оставим хвалбите и да погледнем фактите – когато те говорят, не само хората, но дори и Боговете мълчат : Първоначално като дойдох в Дома бях изцяло на легло, да си

го кажем направо - бях жив труп. Хората тук успяха да ме вдигнат на крака. Сега се движа сам на походката в залата, сам се придвижвам с проходилката из стаята и самостоятелно с количката се разхождам навсякъде където пожела.

РАМПА ЗА ИНВАЛИДНИ КОЛИЧКИ ИЛИ РАДОСТ НА ЦЕНАТА НА ДВЕ ТОРБИ

Виолета АТАНАСОВА

Той е на 46 години, от почти 20 от тях живее в социална институция - дом за пълнолетни лица с физически увреждания. Понятно е, че човек на такава възраст трудно може да се примири да бъде обречен да е затворен до живот само в стаята си в социалната институция, в която не разполага и с пет квадратни метра лично пространство, и възможностите му за контакти със света да са само разходката с рингова инвалидна количка из двора на дома. Имаше електрическа количка, закупена с лични негови средства, която му даваше свободата да излиза сам до града, да общува навън с приятели, да се чувства поне малко независим. След почти десетгодишната ѝ експлоатация, която напълно я амортизира, той направи постъпки да получи електрическа инвалидна количка по линия на социалното подпомагане на хора с увреждания. Бори се дълго и нелесно, докато успее, като трябваше и да доказва наново с медицински прегледи и документи очевидната си диагноза. Получи право на електрическа количка, за сметка на което трябваше да върне на социалните ринговата, както и дадения му декубитален дюшек...Защо всичко трябва да е така сложно, така мъчително, така стресиращо и така унизяващо?!

Както и да е – нали все пак въпросът се реши, макар и със странно дълги увещания, откази и процедури. Сякаш не ставаше въпрос за количка за инвалид, който абсолютно не може да се придвижва сам, а за джип за ходене на лов по баирите! Опасността обаче тази количка да не му служи дълго е сериозна. Странно е, че в проекти за градско благоустройство за милиони често не се не предвиждат нормални подстъпи и скосявания за колички, дупките и счупените плочки по улиците и тротоарите също са проблем. Красиво изглежда велоалеята покрай река Банщица, но ако няма кой да те свали от нея на улицата, чупиш и количката, чупиш си и зъбите. Между велоалеята и улицата бордюрите са високи 20 см, а преходите със скосявания са рядкост. Стигаш донякъде - и блокираш. Той се бори години наред за това – да има достъп до ваните с прочутата кюстендилска минерална вода в балнеолечебницата към Специализираната болница за рехабилитация, всеки път се налагаше придружаващото го лице да моли за помощ 3-4 момчета от фитнес залата да го качат до сградата,

- беше кошмарно и унижително. Обясненията защо не може да се изгради една проста рампа за инвалидна количка бяха странни – два метра надолу били общински, два метра нагоре били държавни... Приятели предлагаха да купят два чувала цимент и сами да направят рампа – не можело, трябвало проект, процедура, документация, а нямало как да стане заради собствеността.

И сега, отивайки последния път там, той не може да повярва на очите си: изградена е рампа за инвалидна количка! Просто се разплака, вярвай те ми! Не знам как е станало при тези дългогодишни непреодолими проблеми със собствеността, но е

факт - и вече край на неговите мъки поне в тази посока! За неговата диагноза ваните с лечебната кюстендилска минерална вода са изключително благотворни, но достъпът му до тях години наред беше изключително затруднен и практически невъзможен без момчетата от фитнеса. Вярно, че вътре самите вани също не са пригодени за хора с увреждания, но все пак като се добереш по някакъв начин до тях, там все някак се справяш с достъпа поне до водата. Огромна е неговата благодарност към управителя на Специализираната болница д-р Живко Неделчев и на хората от персонала, изградили рампата за инвалидни колички. Без финансиране по евро или какъвто там проект. Казаха му най-приятелски: „Това беше направено единствено заради теб!“ и той е безкрайно благодарен, но същевременно знае, че затрудненият достъп за колички и разбитите тротоари без скосявания са огромен проблем из целия град и засяга много повече хора, отколкото можете да си представите. Оценява хубавите промени в пейзажа на града, но му се струва, че трябва да има повече мисъл и за детайлите, които не са само за красота, а и за нормално цивилизовано удобство. Затова се надява институциите, от които зависи решаването му, най-после реално да се заемат с него. Сигурен е, че повечето хора наистина не си дават сметка за какви мъки става въпрос. А най-странното е, че този проблем не се решава дори там, където това не е нито чак толкова сложно, нито чак толкова скъпо. Негови приятели обмислят да направят с него обиколки из града и в серия фотографии да покажат поне

▶ РАМПА ЗА ИНВАЛИДНИ КОЛИЧКИ ...

част от неподозиранияте от много хора, а и от институциите, занимаващи се точно с това, препятствия, с които трябва да се справи човек в инвалидна количка. А иначе той от сърце благодари на всички, които просто набавиха две торби цимент и с големите си човешки сърца направиха нещо съвсем обикновено – най-последен достъп за инвалидните колички до минералната вода в сградата, на която пише „Балнеофизиолечебница“. Сякаш откриха самата топла вода... ■

С поздравление по случай 8 март към дамите от дружеството на СИБ „Вяра и Надежда“ в Капитан Димитриево, община Пещера, област Пазарджик, се обръща и председателят на дружеството Рангел Попов. Той отправя поздрав и към всички членове с настъпването на Първа пролет и пожелава да бъдат здрави, усмихнати и все така амбициозни в съюзната работа!

Председателят на УС на СИБ и всички негови членове поздравяват дамите, които отговорно и всеотдайно работят за каузата на нашата организация. Пожелават им да бъдат преди всичко здрави и устойчиви пред трудностите в живота и в работата! Пожелават им спокойствие и радост в семействата! Честити и незабравими празници, красива пролет!

УС на СИБ и сп. КУРАЖ благодарят на кметовете на общините и общинските съвети в страната за подкрепата, която оказват на структурите на СИБ, за да могат те успешно и интересно да провеждат своите инициативи!

Редакцията на списани КУРАЖ поздравява всички свои дописници от страната, колегите журналисти, които сътрудничат години наред и им благодари и пожелава да са още по-активни, защото иначе ще бъде невъзможно списанието да се справя само със собствени сили. Поздравяваме и председателите на общински и регионални организации, които също изпращат интересни материали или предлагат полезни теми.

Пожелаваме на всички красиви и вълнуващи пролетни празници, здраве и успешна съюзна дейност!

НОВАТА КНИГА НА Г-Н МОРОФИ СКАРЛАТОВ ПРЕДИЗВИКА ОЩЕ ПО-ГОЛЯМ ИНТЕРЕС

ОТКЪС ОТ РАЗКАЗА

АКО НЕ ЗНАЕШ И НЕ МОЖЕШ - НИКОГА НЕ ЗАПОЧВАЙ

...Във всекидневието арабите ме наричаха „руми“ (чужденец, грък, римлянин) или „Ал месихи“ (християнинът). За тях аз бах такъв и намах друго име.

....Веднъж, както се бях излегнал върху килимчето, което ми служеше за легло под покрива на моята шатра (което ползвам и до днес в дома си) навън стана нещо неочаквано – забуна, до мен долетя вълна от глъч и сутеня – хора се разщъкаха из стана напред-назад, чуха се pistolетни изстрели – отново нещо се случваше. Любо-

питен да разбера какво става, излязох и видях вържана група ездаци на коне и камили да влизат в стана. Спрели на „мегдана“, прашасали, раздърпани, е някои увити в превръзки, те слизаха от натоварените камили и коне. Докато едни се суетяха и сваляха денкове от камилите, други мъкнеха видно ранени хора на гърбовете си.

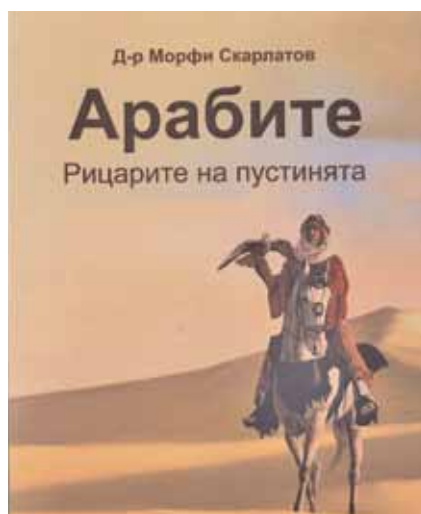
Не бе моя работа да знам, но това, което ставаше, не бе за пръв път. Тук аз бях гост и радушно приет от арабите! Досещах се какво се случва понякога, но не се интересувах и не питах. ...

Такъв бе законът на пустинята, законът на истинските мъже, а аз упорито исках да се изживявам като такъв.

Но че няма да се забъркам в техните дела, живеейки с тях, много дълбоко се лъжех.

След малко време в шатрата влязоха няколко въоръжени разтревожени араби и след като поздравихе нервно „Ас-селяму алейкоюм“ (Мир на теб), ми казаха почти заповеднически да ги последвам и да тръгна с тях.

Като ги гледах колко страшно изглеждат тези, нахълталите в шатрата ми, за сетен път разбрах, че над безкрайните пясъци около мен властва само „законът на силния“. И кой го еня за неверника – християнин, този „тихо-луд“? Имах нож на кръста, скрит

АКО НЕ ЗНАЕШ И НЕ МОЖЕШ...

под ризата и си давах сам на себе си кураж, че лесно няма да им се дам.

Така, страхувайки се, смален и бавно пристъпващ, тръгнах след тях. Навлязохме във вътрешния кръг – мегдан наред щатрите. Направо върху пясъка, като пожнати снопи ръж, бяха положени телата на няколко души. Те изглежда вече бяха безкрайно мъртви и нямаха нужда от нищо. Само един обилно кървящ млад хубавелец, видно все още борещ се за живота си бедуйн, с увита глава, беше поддържан от двама души да стои седнал на пясъка.

Шейхът на клана дойде при мен и ми каза безпardonно: „Ас-селяму алейкум!“ (Мир на тебел!). Тъй като ти си руми и не си от нашите правоверни, значи по волята на Аллах (Иншаалах) ти трябва да може да си лекар. Защото е руми, му е позволено да е лекар ли? Излекувай оногова, когото Аллах крепи все още преди да го прибере, защото всичката му кръв по волята на Аллах изтича! Има четири жени, много деца и е добър, смел и точен правоверен воин на Аллах! Ако не го спасиш, руми, и Аллах го прибере, няма да се върнеш при своите! Няма да занесеш армаган на майка си и на баща си. Знай, няма да имаш много жени и безчет мъжки деца!

И „ауфан“ (извинявай) „Жална ти майка!“ Мактуб! Така е писано!

Това бе истинска смъртна присъда, която несеше със себе си безброй предстоящи проблеми! Толкова! Така каза и без да дочака и прояви някакъв интерес към моя отговор, шейхът се извърна на старана, за да говори нещо с другите.

Ами сега? Какъвто и да бях, аз бях студент, стипендиант на иракското правителство и в момента едва се държах на краката си от страх. В никакъв случа не исках да ми се носи славата на лекар – такъв, какъвто досега не бе ми дошло на ума да се виждам или да се нарека. Какво представлява медицината в подобни случаи и как се лекуват ранени люде – знаех само това, на което ме бяха научили в казармата. Учеха ме да стрелям и да ранявам, а не да лекувам – за това се имаше медици.

Бога ми, това не бе игра работа – да върнеш живота на човек, който видно бе вече решил да си тръгне за отвъдното. На всичкото отгоре, макар и „храбрец“, да си призная не ми беше комфортно от вида на толкова много лееща се човешка кръв.

Какво да направя, мила „майко юнашка“?

Но нямаше как, дадох си вид на видял и и препатил човек – специалист, наведох се и със сериозно загрижен вид започнах да разрязвам бурнуса му на ръката с ножа, който винаги носех със себе си. Дрехата му беше набита с прах, ръкавите бяха напоени с кръв и овъргалани в кал – събличане нямаше! Бяха вкоравени като препечен асфалт. Миришеше на конска урина и камилски изпражнения. И чак тогава видях

► колко много бе разкъсана ръката под рамото му – чак до костта, която се белееше и откъдето течеше обилна кръв. Беше толкова сатрашно, защото личеше колко много се виждаше разкъсаната му плът.

Щеше да ми стане лошо и тогава не знаех какво щях да правя. Щях да се изложя пред бедуините веднъж завинаги. И най-важното – човекът си отиваше безвъзвратно! Съдбо, помогни ми!

Ако не се справех, младият мъже щеше да свърши от загуба на кръв като едното нищо. И на всичкото отгоре бе хубавец, та красавец! Мъж, та дрънчи! Жалко че такъв мъжки воин можеше да си отиде! Язык та язык! Съдбо, съдбо, нямаш ли очи? Кой ти връзва очите? Защо винаги вземаш най-добрите хора при себе си?

От опита и от видяното в казармата знаех как се спира течението на кръв, можех да направя нещо смислено в такива случаи и реших смело да го сторя. Около нас се бяха наредили в плътен кръг непознати бойци бедуини. Бяха великолепна живописна картина, с техните облекла и оръжия, въпреки сериозните им загрижени леца. Помолих за разрешение и извадих от патрондаша на клекналия до мен бедуин един патрон за бойна карабина. Издърпах със зъби куршума, изсипах барута на дланта си, плюх върху него няколко пъти, сетне станах, обърнах се с гръб и го намокрех допълнително с няколко капки урина. Сетне разбърках и замесих получената се рохкава каша „безимие“ само с барут, който е само арабско изобретение – не се разбира смисъла на изречението? Стиснал между треперещите си пръсти часта от кашата я положих внимателно на равен пласт върху разкъсаните човешки вени, които ясно се открояваха, кървейки обилно по ръката му.

Мъжете около мен следяха действията ми с дълбоко мълчание и надежда! И през цялото време, вече изцапан с човешка кръв, люта треска ме тресеше, та ме люлееше.

„Ами ако не станеше“, или „Какво ли ще стане?“ Треперех. Направих си кръста на християнин. Помолих Бог да ми помогне, за да спася ранения. Никой от хората около мен не реагира с нищо!

Бяха забравили, че съм сам християнин между „правоверни мюсюлмани“.

Сетне, благодарение на тяхното държане, вече набрал смелост, поискам огън и запалих положената каша от барут върху ръката.

Тя след секунди избумтя, избухна с жълто-черен пламък и загоря с черен дим.

Чу се раздиращият вик на умиращ човек.

Стрестнати, бедуините наскачаха с пистолети в ръце, даже един от тях намери време да стовари юмрук в гърба ми. Замириса силно на опечено човешко месо, мъжът припадна, а аз загубих ума и дума и едва не се подмокрех. Всички ошашавахме!

Горко ми, мила майко и тежко ми!

АКО НЕ ЗНАЕШ ШИ НЕ МОЖЕШ...

Руми, руми, моли се на твоя Бог да си успял с лечението и да спре да тече кръвта на бедуина. И ти, Аллах, помагай, нали лекувам арабин, мюсюлманин, значи твърдо твой човек!

Съдбата бе милостива към арабина и към мене!

Запален, барутът изпече и затвори кървящите вени. Душата ми ликуваше и вътрешно бях горд...

Боецът арабин оцеля! Неговият аллах така поиска. Докато го заведем в болницата в йорданския град Зарка, всяка сутрин, обед и вечер карах децата му да уринират върху раната, за да се дезинфекцира и да на й се разреши да се възпали Сетне я превързвах с парчета плат от моите ризи или от покривалата на жените от семейството му.

И от този миг насетне започнаха всички с уважение да ме наричат „Ал-хаким“ (лекарят, мъдрецът, умният) и когато бивах някъде, ставах на крака. Славата ми се понесе из цялата обветрена и слънчасала Сирийска арабска пустиня...Това разбирах добре ото вниманието, с което се обръщаха към мен и подобрената храна, коятоо племете щедро заделяше. Вече ме хранеха със сварено камилско мляко, ориз, фурми и ечемичени питки, залети с овча мас. Увеличиха и дажбата на вода - сутрин се миех и понякога пиех от филтрираната урина на камилите и конете. Държах я на сянка в шуплести глинени делви, наречени „танки“ и тя тяеше в други сахани - тави. Не биваше да се губи и капка вода! След това я слагаха в кожени торби като нашите гайди, които не пропускаха течността, оттам тя се използваше за авсички нужди. Както някога в отминалото „безевреме“, бедуините отново пасяха стадата си - коне, кози, овце, магарета и камили, и пак усилено се занимаваха ежедневно с контрабанда, пазарувайки или крадейки и пренасяйки всичко, което можеха и имаше някаква полза от него. Кръстосвах Сирийската арабска пустиня надлъж и шир от голумите кюрдски планини Загарос, на север и на юг до топлите води на Арабско море по бреговете Йемен, където продавах или разменях стоката си. И ако попаднеха на гранични патрули, доколкото ги имаше, след пазарлъци, покупки, целувки, прегръдки, битки и сражения помежду им, ранените волни бедуини, в които имаше надежда и искирица живот, ги докарваха обезводнени от километри при мен на лечение. Лекувах с билки, урина, животински продукти, с добри думи, с надежда и вяра. Молех Бог пда оживеят. Лекувах ги с трепета и искрената надежда, че ще стане чудо! Спасявах човешки животи. Не ги съдех, нито ги съветвах, нека всеки живее както му е писано! Някога някой ще им държи сметка на вярата им!

Мактуб!

Добивах увереността на истински храбър воин, можеш да язди и стреля добре. Както когато бях на турската граница, където ако не убиеш, те убиваха...

ДАЛИ НЕ Е ЕДИНСТВЕН?...

Мира ПОПОВА

Не зная дали някъде по света има скулптор без зрение, но студентът Денис Попов е готов да докаже, че и без помощта на очите могат да се създават красиви неща. Той учи в Нов български университет специалност керамика и порцелан. Сега е в трети курс. За Денис преподавателката му д-р Моника Попова казва: Той е много, много талантлив и амбициозен. Страхотни неща прави. Когато работи, е изцяло отдаден на заниманието си. Часове стои прав без да се умори, без да пие вода, без да се храни. Портретите са негова запазена марка”.

Първите фигури Денис изработва, когато би в четвърти клас. Заедно със своя съсед и приятел бон обичали да гледат анимационни филми. По идея на Боян решихи да изработват фигурки от пластелин. Изобразявали геори от филми. Боян ги описвал с думи, а Денис допълвал образа им с въображението си като вземал в предвид и гласа им. Готовите фигури слагали в камерата на хладилника, за да

замръзнат и да останат за по-дълго. Увеличали се все повече и започнали да купуват по-качествен пластелин и да правят все по-хубави фигури.

Денис учел в училище „Луи Брайл” и пренесъл заниманието си и там. Когато бил в осми клас, в училището дошла една докторантка, която се интересувала дали хората без зрение могат да се занимават с пластични изкуства. Запознали я с Денис и не след дълго тя го поканила в лятна академия на Националната художествена академия. Ставало дума за занимания с талантливи ученици, които обичат изкуството. Само Денис не виждал, но за него това участие се оказало съдбоносно. В началото той не очаквал кой знае какво от тези летни дни, но постепенно му станало интересно да изучава анатомията на човека и да се опитва да твори. Под ръководството на преподавателите създавал една човешка глава. Следващото лято отишъл с желание в академията и изработил портретна маска на своята учителка.

На 28.01.2015г. в СОУДНЗ „Луи Брайл” бе открита първата самостоятелна изложба на Денис Попов- ученик от 10

ДАЛИ НЕ Е...

клас в същото училище. Бяха показани скулптурни творби, изработвани по време на Лятна детска академия в Художествената академия „Николай Павлович“ под ръководството на докторанта Мария Коева. Пред учениците и учителите Денис представи: Портрет на Мария, Мъжка глава по гипсов модел, Мъжка фигура в цял ръст, Медуза-Горгона и една Маска на момиче. Чрез творбите си той показва на зрителите своите възприятия за пропорция и дълбоката си чувствителност и любов към пластичните изкуства. За творбите и техния създател говори г-жа Евелина Песева-учител по тактилно творчество. Ученикът беше поздравен от директора на училището-г-жа Елка Белокапова. Учителите и учениците се „докоснаха“ до творбите на младия скулптур и го възнаградиха с аплодисменти.

Денис е благодарен на преподавателите си, че са го приели в университета без колебание и са изработили индивидуален план за неговото обучение. Първите два курса завършил с отличен успех. Нямам часове по графика и рисунка, но затова пък взел някои изпити от по-горните класове. Издържал даже изпит по живопис. С увлечение изучавал История на изкуството, участвал и във всички изложби заедно с колегите си най-често с портрети. А със своя портрет и с портрет на приятелката си по-миналата година участвал във фестивала на керамиката, а през миналата година се представили с глава на един от своите преподаватели и с една стомна. Главата спечелила авсеобищо признание и даже някой му казал, че може да я продаде на прилична цена.

до оригинала. „Това все още не са творби – скромно казва той. – Това са работи. Имам още дуча. Първите години изучавах по-обощи неща, сега вече навлизам в същината на професията”.

Излагал е и космически натюрморт – както го нарича сам той. Това било една елипсовидна табла, върху която са наредени тубички с етикети на различни храни, например супа топчета, сърми и т.н. Усмивайки се Денис казва, че си е представял как някой космонавт посяга към храната. Кучето, което Денис е изваял от глина, също е участвало в изложбата. „За правене беше лесно, защото е голямо – казва Денис. От малък имал куче и не му било трудно да го направи. А когато трябва да изработи портрет на човек, той опипва лицето му, запомня го и така го пресъздава.

Денис е редом със своите колеги и по време на стажа в Чеирвен бряг. Там също научава нови неща и продължава да вае портрети.

Талантливият студент е реалист в своето творчество, старее се творбата му да бъде максимално близка

Записал е като втора специалност история, така че знанията му ще се увеличат още повече.

Попитал Денис дали понякога има нужда от чужда помощ – много малко и много рядко, да речем, когато трябва да избере цвета на глазура. Благодарен е на своята преподавателка, че го научила и сам да глазира...

Може би читателят се пита каква ще бъде съдбата на Денис след катко завърши образованието си. Той е спокоен, уверен в своето бъдеще. Преди всико би могъл да изработва красиви неща и да участва в изложби, а защо не и да ги продава! Освен това би могъл да работи в някое предприятие, например в цех за сувенири като ретушор... Според него възможности винаги има, стига човек да знае, да може и да вярва в себе си. Дано да има късмет и да бъде щастлив с таланта си! ■

ЗНАЕТЕ ЛИ ЧЕ...

Януари е първият месец на олимпийската 2020-а година. През август в Токио, столицата на Япония, от 24 юли до 9 август ще се проведе поредната Олимпиада, а веднага след нея - от 25 август до 6 септември, XVI-та параолимпиада. Ще надникнем в историята на параолимпийските игри. Ще ви запознаем с някои от спортните ни герои, и разбира се, със златното момче от последната, XV-а през 2016 г. в Рио де Жанейро, Бразилия.

Но преди това - как се е „родила“ параолимпиадата.

Януари е първият месец на олимпийската 2020-а година. През август в Токио, столицата на Япония, от 24 юли до 9 август ще се проведе поредната Олимпиада, а веднага след нея - от 25 август до 6 септември, XVI-та параолимпиада. Ще надникнем в историята на параолимпийските игри. Ще ви запознаем с някои от спортните ни герои, и разбира се, със златното момче от последната, XV-а през 2016 г. в Рио де Жанейро, Бразилия.

НО ПРЕДИ ТОВА - КАК СЕ Е „РОДИЛА“ ПАРАОЛИМПИАДАТА.

ЧАСТ 1

Думата "параолимпиада" е с гръцки корени. Съчетава две думи – „пара“ („до“) и „олимпиада“, показва близостта на олимпийските и параолимпийските игри. Спортно събитие за атлети с двигателни, сетивни и интелектуални увреждания. Провежда се на четири години след Олимпийските игри. Организира се от Международния параолимпийски комитет.

СЪЗДАТЕЛ НА ПАРАОЛИМПИАДАТА Е БРИТАНСКИЯ НЕВРОХИРУРГ Д-Р ЛУДВИГ

В края на Втората световна война въвежда спорта като метод за рехабилитация на ранени войници и цивилни. По-късно в клиниката си „Стоук Мандвил“ до Лондон, открива отделение за ветерани с гръбначно-мозъчни наранявания. Използва спорта за по-бързата им рехабилитация. Програмата му за лечение не само удължава живота на пациентите, но и им помага да се справят с психологическите проблеми. Те възвръщат самочувствието си, жизнеността и социалните контакти, дори се занимават със състезателни спортове.

ПЪРВАТА ПАРАОЛИМПИАДА Е ПРЕЗ 1948 Г. В ЛОНДОН, АНГЛИЯ, със състезание в дисциплината стрелба с лък за ветерани от войната, които са на инвалидни колички.

- *Докторът организира това първото състезание, нарича го «Игри „Стоук Мандвил“. По-късно се включват и чужденци. След игрите в Токио през 1976 г., участват и спортисти с ампутирани крайници. През 1952 г. се създава Международен комитет на игрите „Стоук Мандвил“. През 1960-а, непосредствено след Олимпиадата в Рим, са първите Параолимпийски игри с 400 атлети с увреждания от 23 страни,*

Параолимпиадата е най-голямото спортно събитие за хора с увреждания. Символът ѝ са три полумесеца, наречени „Agitos“ (от латински "движи се"). В програмата ѝ няма спортовете голбал и петанка. Най-много медали е завоювала американската плувкиня Триша Зорн - има 55, от които 41 златни.

България дебютира на летните параолимпийски игри през 1988 г. в Сеул, столицата на Южна Корея, с трима лекоатлети и мъжки отбор по голбал. Участва във всички следващи летни игри.

Дебютира и на зимните през 1994 г. и продължава да участва.

Спортистите ни са завоювали 4 златни, 7 сребърни и 3 бронзови медала на летните параолимпиади - всички в леката атлетика, с изключение на сребърния на Полина Джурова в плуването - 100 м. гръб на Х-е игри в Атланта, САЩ, през 1996 г.

Най-успешната година за страната ни е 1988 г. Георги Сакеларов е първият ни параолимпийски шампион със златни медали в хвърляне на диск и тласкане на гюле. Печели три от четири златни. През 1992 г. защитава титлата си в тласкане на гюле и печели сребро в хвърляне на диск. Донко Ангелов в тройния скок завоюва третия медал за страната ни – сребърен, а Иван Христов е четвърти във високия скок

През 2000 г. на XI-а параолимпийски игри в Сидни, Австралия, златен медал завоюва Иванка Колева в тласкане на гюле. Страхотната ни спортистка е участвала в седем параолимпиади, като на последната XV-а през 2016 г. в Рио де Жанейро, беше знаменосец на българската спортна делегация. Последният златен медалист, донесъл петата златна титла за България, е Ружди Ружди от XV-а параолимпиада в Бразилия през 2016 г. При тласкане на гюле постави нов световен рекорд още с първия си опит – 12,33 м. Стариият също беше негов. Резултатът, с 29 см по-добър от постижението, донесе на Ружди втора европейска титла в дисциплината. През юни 2016 г., в италианския град Гросето, Ружди „счупи“ световния рекорд на чеха Мартин Немец (11,85 м.).

Много може да се пише за параолимпийците ни. Ще ви представим и други спортисти с увреждания, прославили името на страната ни, както и колегите им от други страни.

Материалите подготви Мария Константинова

ЗОДИАКАЛНИТЕ ЗНАЦИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

ГАЛ САСОН:

Продължение от бр. 2

ЛЪВ: Аз желая

Нов кармичен цикъл: работа, служене, здраве

През 2020 продължавате да търсите – но все по-задълбочено – мисиите в живота си. Струпването на планети във вашия дом на работата и служенето ви насърчава да се научите да служите на другите и да откриете истинското си призвание, което ви се удава веднъж на три десетилетия. Знам, че повдигате вежди: „Аз? Да служа?“ Да, царете на зодиака трябва да се научат как да служат. Всеки добър владетел в историята ще ви каже, че е служил на народа си и хората на свой ред са служили на него. Последните две години бяха по-трудни, що се отнася до работата, колегите, здравето и начина на хранене, защото господарят на кармата Сатурн се взираше внимателно в тези аспекти на живота ви. От края на 2017 настъпиха значителни промени и допълнителни отговорности, свързани с вашата работа и здраве. Възможно е да сте имали проблеми с колеги или служители. През 2008, когато Плутон се премести във вашия дом на работата, започнаха големи промени в професионалните изяви и в режима ви, но когато през 2018 и Сатурн се присъедини към него, положението се утежни. Добрата новина е, че догодина Юпитер – планетата на късмета и възможностите, също влиза в дома на работата и здравето и би трябвало да ви донесе добри вести, шанс за изцеление и може би повишение. Въпреки това внимавайте със здравето и работата през януари, защото затъмненията и големият съвпад на Плутон, Сатурн и Юпитер предизвикват колосално напрежение в установения ви режим и професионалните изяви. С две думи, 2020 е годината, в която ще се научите как да служите на другите (работа) и на тялото си (хранене), как тялото ви служи на вас (здраве), как ви служат останалите (подчинени и другите колеги) и как ви служи времето (режим). Това са основните въпроси, които ще получат отговор през следващите дванадесет месеца.

ДЕВА: Аз служа

Нов кармичен цикъл: любов, деца, творчество

Предстои ви много интересна година. Лъвът е принуден да се научи да служи, а вие Девите – служители и поддръжници по природа, трябва да се научите да се забавлявате, да се наслаждавате на живота и да приемете другите служат на вас. Това е същинска Сатурналия – римско тържество в чест на Сатурн, при което ролите се разменят и социалните поръдки се обръщат. Съвпадът на Сатурн, Плутон и Юпитер попада във вашия дом на децата, любовта, щастието и творчеството. Налага се да промените отношението си към любовта и творчеството. Можете да

- се превърнете в Мери Попинз – личност, която служи на детски по дух хора и начинания, чиито проблеми се разрешават леко, безгрижно и с вълшебство. Това е последният семестър на обучението ви по щастие, преди Сатурн да се върне във вашия дом на работата (2021–2022). Транзитът на Сатурн в този дом ще ви помогне да вдъхнете на работното си място атмосферата на щастие и креативност, натрупани през 2020.

За последен път Сатурн е бил във вашия дом на щастieto и любовта през 1990 и 1991, така че можете да си ги припомните, за да видите какви уроци сте научили за развлеченията, творчеството, децата и любовта. През 2020 от вас се иска да отворите сърцето си и да се научите да гледате света с очите на дете. Вашата задача е да бъдете невръстен малчуган, а не управник или монах.

ВЕЗНИ: Аз балансирам

Нов кармичен цикъл: дом и семейство

Очаква ви емоционална година. Следващите дванадесет месеца ще изискват от вас да чувствате, да преживявате чрез сърцето си и да повишите своя коефициент на емоционална интелигентност, за да допълните традиционно високия си коефициент на интелигентност. От края на 2017 си задавате въпроси като: Къде искам да живея? Къде е моето убежище? Къде се чувствам сигурен? С кого искам да живея? За последен път те ви вълнуваха в периода 1989–1991. Догодина Юпитер навлиза в дома на дома и ще ви донесе отговори и възможност най-после да се установите. През януари мощният съвпад на Плутон и Сатурн ще предизвика значителна промяна в живота ви – тектонично разместване във всичко, свързано със семейството, недвижимите имоти и земите. Някои от вас ще забременеят, ще купят имот, ще сменят жилището си или ще поемат нови отговорности по отношение на биологичното или новото си семейство.

От средата на март до края на юни Сатурн преминава във Водолей, което ще бъде по-лесно за вас в сравнение с досегашното му положение в Козирог, който е в аспект квадратура с вашия. Сатурн във Водолей ви фокусира върху любовта, децата и творчеството. През 2021 и 2022 Сатурн ще се върне във Водолей.

СКОРПИОН: Аз (се) преобразявам

Нов кармичен цикъл: силата на словото

През 2020 ще продължите пътуването си в дълбините и мистериите на логос – силата на словото. Ако съществува знак – носител на идеята за магия, това е Скорпионът, символизиращ трансформацията и окултното. Най-често споменаваното магично заклинание „абракадабра“ идва от [старо]арамейския език, от който произлизат редица семитски езици като иврит и арабски, а евреите вярват, че на него разговарят ангелите. „Абракадабра“ означава: „Ще създам каквото кажа“ – явна

ЗОДИАКАЛНИТЕ ЗНАЦИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

е връзката с древногръцката идея за логос. В Новия завет пък четем: „В начало беше Словото, и Словото беше у Бога, и Бог беше Словото“ (Йоан 1:1). С могъщия съвпад на Плутон и Сатурн през януари 2020 започва 30-годишен цикъл във вашия дом на общуването и заклинанията. Учите от първа ръка, макар и невинаги гладко, как да поемате отговорност за думите, съобщенията, бележките си и всички форми на речева комуникация, които използвате.

Това е нелек урок за вас – представителите на немия знак, прочут с уменията си да пази тайни. Вие сте шпиони; частни детективи; безизразни играчи на покер; хора, които са свикнали да държат езика си зад зъбите. Когато казвам, че трябва да се научите да общувате, нямам предвид количеството, а качеството на вашето говорене, а също смисъла на посланията ви и момента, който сте избрали за тях. С други думи, Плутон, Сатурн, Юпитер и Северният възел искат от вас да трансформирате и консолидирате посланията, които отправяте към хората. Тази година Юпитер преминава във вашия дом на комуникациите и улеснява потока от данни и информация и процеса на общуване.

СТРЕЛЕЦ: Аз виждам

Нов кармичен цикъл: ценности, самочувствие, финанси

През 2020 ще продължите да изследвате истинските си таланти и начините, по които с помощта на здравословна доза самочувствие да повишите доходите си. Всички мислят, че вие сте безгрижният знак, влюбен в живота и в себе си, но от 2015 насам не ви е никак лесно. Макар че през 2019 Юпитер беше на ваша страна, наложи ви се да преживеете множество сурови житейски уроци, които са ударили по самочувствието ви, а вероятно и по финансовото ви състояние. През януари Сатурн, Юпитер и Плутон се събират, за да започнат нов цикъл. През него, ако се съсредоточите върху дисциплината и планирането, ще можете драматично да подобрите финансите си и дори да откриете нов източник на приходи. Сатурн ще ви помогне да възстановите финансовото си благополучие, а Плутон – да възродите скритите си таланти. Помощта на Плутон обаче си има цена и той изисква да сложите край на стария начин, по който сте изкарвали парите си. Трябва да се откажете също от моделите, които ви ограничават в личния живот, защото те се проявяват и в професионалния.

От средата на март до юли Сатурн временно сменя предавките и се премества във Водолей – знака, който управлява вашия дом на роднините, общуването, бизнеса и договорите. Ще се наложи да се справяте с тези аспекти на живота и да посрещнете някои предизвикателства.

КОЗИРОГ: Аз използвам

Нов кармичен цикъл: пълна промяна

Настъпващата година е една на милион за вас, Козирози. Ако сте ►

- смятали, че 2019 е била напрегната, то 2020 ще счупи галактическия рекорд. През 2019 посрещнахте много гостуващи звезди, включително Сатурн – вашия владетел, Плутон – Господаря на смъртта, и затъмненията. Догодина ще се случат още две основни събития:

1. През декември 2019 във вашия знак навлезе Юпитер, планетата на възможностите и експанзията. Това се случва веднъж на дванадесет години (2008, 1996 и т.н.) и е чудесна новина за вашия клан. Юпитер донесе глътка свеж въздух в момент, когато имахте най-голяма нужда от него, и подобри вашето здраве, настроение и енергия, помагайки ви да се преобразите и да преоткриете себе си. Надявам се Юпитер да е предизвикал положителна промяна в пътя ви, нова възможност за самоусъвършенстване, много късмет и синхроничности.

2. На 10–11 януари имаме затъмнение в Козирог плюс един от най-страховитите съвпади от поколения насам, тъй като Сатурн и Плутон се събират във вашия знак. За последен път това се случи през 1981, така че ви съветвам да си припомните събитията от тогава. Съвпадите винаги са начало на цикъл, а този попада във вашия дом на тялото и личността. Вие сте знакът на предпазливостта и отговорността, но въпреки това съм длъжен да ви предупредя: внимавайте за здравето си и не поемайте излишни рискове във физически, ментален и емоционален план. Нещата обаче не са толкова мрачни.

ВОДОЛЕЙ: Аз знам

Нов кармичен цикъл: възвръщане на душата

Предстоящата 2020 е напрегната и в известна степен мъчна за всички членове на зодиакалното семейство. Към вас, родените под знака на Водолея, свързан с алтруизма, хуманизма и демокрацията, годината отправя две предизвикателства. Първото е съвпадът на Плутон и Сатурн във вашия дом на освобождаването, страданието, болниците и предишните животи. Второто е фактът, че всички около вас ще преживяват различни трудности и вие ще се чувствате длъжни да помагате. През 2020 ще приличате на монахиня, която се грижи за болни от чума, излагайки себе си на риск. Неслучайно в една от най-трудните от десетилетия насам години толкова много планети ще преминат през вашия дом на емпатията. Те ще ви помагат да насочвате и да изцелявате хората край себе си – така, както поднасяте щедро от живителната течност на нуждаещите се.

От края на 2017 сте приютили планетата на кармата Сатурн в дома на болката и страданието. Това не означава, че сте непрекъснато потиснати, а по-скоро подсказва, че осъзнавате болката у и около себе си. От друга страна обаче, този дом се споделя също от миналите животи, мистицизма, медитацията, сънищата и въображението. Да, изпитвате болка, но заедно с това имате инструментите да поправяте, да лекувате и облекчавате страданието. ►

ЗОДИАКАЛНИТЕ ЗНАЦИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

РИБИ: **Аз си представям**

Нов кармичен цикъл: Дайте ни свобода!

От края на 2017 вие търсите своите хора, своето племе, своите истински приятели и общност. През 2020, докато се освобождавате от неподходящите хора, компании и общности, ще започнете да откривате и истинските си приятели. Последните две години бяха изпълнени с въпроси: Кой са моите хора? Къде е моето място? Кое е моето племе? На кого влияя, кой ме вдъхновява? Сега Юпитер се качва на сцената, за да ви даде отговори и възможността най-сетне да откриете приятелите и другарството, за които копнеете. Някои от вас ще сменят компанията, приятелския си кръг или дори ще се преместят в друг град или страна. През първия месец от годината ще навлезете в нов цикъл, който ще продължи цяло поколение и ще ви помогне да установите връзка с подходящите хора. В дома на желанията и надеждите са събрани голям брой планети и вие ще можете много по-лесно да постигнете мечтите си. Въпросът е дали това, което искате, е това, от което наистина се нуждаете. В случай че е така, можете да очаквате огромна помощ от Вселената, особено ако проектите ви са свързани с приятели и хора, които харесвате. През 2020 трябва да излезете навън и да завържете нови познанства, да се включите в нови клубове и организации и дори да влезете в политиката. От средата на март до края на юни Сатурн за кратко влиза във вашия дом на освобождаването и миналите животи, където ще се върне отново през 2021–2022. Периодът е сходен със случилото се между 1991 и 1993 г. ■

КРЪСТОСЛОВИЦИ

Съставила Василка КИРОВА

ШИПКА: *От клетките с чертичка по посока на часовниковата стрелка: 1. Наш националреволюционер, знаменосец на Ботевата чета /1845-876/. 2. Един от основателите на Гюргевския централен комитет/ок.1850-1876/. 3. Наш драматичен артист, нар.артист/1896-1969 г/. 4. Шлем, метална или кожена шапка. 5. Деец на бълг.рев.освободително движение /1877-1905/. 6. Наш окръжен град - през 1869 г. Левски основава рев.комитет. 7. Наш книгоиздател и книжар /1867-1926/. 8. Наш националреволюционер и четнически войвода /1830--1918/. 9. Бълг.черковен и обществен деец, първи бълг. Екзарх /1816-1888/. 10. Циркова площадка. 11. Една от главните посоки на света. 12. Български националреволюционер, участник в подготовката на Априлското въстание /1853-1876/. 13. Въртяща се поставка на оръдие или картечница. 14. Движение на летателно устройство. 15.*

Съставил Иван МАНЧЕВ

8 МАРТ: От клетките с чертичка по посока на часовниковата стрелка 1.Богиня на плодородието в шумерската митология. 2..Известна италианска фамилия,производители на цигулки. 3.Начален пункт линия,от която започва състезание. 4.Инструмент,употребяван от скулпторите при лепенето на глина и пластир. 6.Героиня на Гершунин от операта „Порги Бес“. 6.Стихотворение от П. ЛВРОВ. 7.Серия американски косм.кораби. 8.Разкошно жилище, х-уова сграда. 9.Наш икономист и стоп.историк /1902-1974/ 10.Народен танц в Испания,Куба,Мексико и др. И.Ансамбъл от осем изпълнители. 12.Б древна Гърция - учител по красноречие 1".френски писател

Землено съоръжение за огнева позиция на боец или поделение. 16.Служебно претърсване.

/1864-1910/- "Момчето с луничките". 14. южноамериканско растение с вкусни плодове. 15.Герой на Д. Талев от разказа „Братя“. 16.Едногодишно етерично маслено растение от сем.на сенниковцветните.17.Кинерал,полускъпоценен камък със стъклен олясък и въз зелен цвят.. 18.Лек кораб за разузнаване.

МАРТ

ПАМЕТА НА БЪЛГАРИЯ

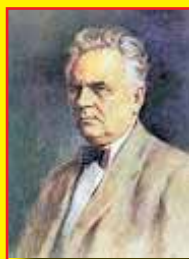

03.03. • 120 г. от
рождението на
Веса Паспалеева
(03.03.1900)
българска детска
поетеса и писателка.

13.03.-60г. от рождението
на Бойко Ламбовски
български поет, публицист,
есеист, преводач; член на
журито на Националния
младежки конкурс за
поезия „Веселин Ханчев”

25.03. -130 г. от
рождението на Чудомир
(Димитър Чорбаджийски)
български писател
хуморист, художник,
читалищен деец.

25.03. -1895 г. - 125 г.
от рождението на
Евгения Илиева-Лепавцова,
живописец, педагог, художник в
Националния етнографски музей.

31.03. -100 г. от рождението
на Петър Русков – художник,
сценограф в Старозагорската
опера; удостоен
със званието
„Почетен гражданин на
Стара Загора”(1994).